

SAATE
30.9.2013

Kaupunginkanslian kirjaamo/
Kaupunginhallitus
Pohjoisesplanadi 11 – 13
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
01. 10. 2013	
Dnro/Dnr	HEL 2013-012587
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	140304

Kaupunginhallitukselle

AIESOPIMUS ENERGIA TEHOKKUUS SOPIMUKSEN JATKAMISESTA VUOSINA 2017-2020 JA KUMULATIIVISEN ENERGIA NSÄÄSTÖN TAVOITTEESTA 2014-2020

Tausta Sopimusmenettely energiatehokkuuden yhteistoiminnasta valtion kanssa on ollut jo vuodesta 1993 lähtien yksi Helsingin kaupungin energiansäästöön päästrategioita. Neljäs ja vuodet 2008-2016 kattava sopimus kauppa- ja teollisuusministeriön (nyk. työ- ja elinkeinoministeriö) kanssa allekirjoitettiin joulukuussa 2007. Sopimuksilla on toimeenpantu valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategian tavoitteita. Energiatehokkuussopimukset ovat olleet myös keskeisessä asemassa vuonna 2006 voimaan tulleen energiapalveludirektiivin kansallisessa toimeenpanossa.

Helsingin kaupungilta saatujen hyvien kokemusten perusteella on sopimustoimintaa tehokkaasti laajennettu sen alkuvuosista lähtien. Vuoden 2012 lopussa sopimuksen piirissä oli jo 135 kuntaa ja kuntayhtymää. Asukasluvulla mitaten kattavuus on noin 75 %.

Helsingin kaupungin vuoden 2012 energiankäyttöraportin mukaan vuosina 2008-2012 toteutetuilla uusilla energiansäästötoimilla on tähän mennessä saavutettu noin 58 % energiatehokkuussopimuksessa vuodelle 2016 asetetuista tavoitteista. Sopimus on siis osoittautunut hyväksi energiansäästöön toimeenpanon työkaluksi.

Euroopan Unioni on sitoutunut lisäämään energiatehokkuutta 20 % vuoteen 2020 mennessä. Joulukuussa 2012 tuli voimaan energiatehokkuusdirektiivi, jolla pyritään varmistamaan em. tavoitteen saavuttaminen. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on saavutettava 1,5 % vuotuista uutta energiansäästöä kaikkien energian vähittäismyyntiyritysten vuosittain loppukuluttajille myymän energian määrästä laskeutena. Samassa direktiivissä edellytetään, että jäsenvaltiot luovat energiatehokkuuden velvoiteohjelman tai ottavat käyttöönsä muita politiikkatoimia, joilla sääto saavutetaan. Esimerkkinä muista politiikkatoimista on direktiivissä mainittu vapaaehtoiset energiatehokkuussopimukset.

Aiesopimus

Energiatehokkuusdirektiivin toimenpano Suomessa on hyvin pitkälle sopimusten varassa. Sopimusten valmistelutyöhön osallistuneet ovat todenneet, että sopimusmenettely ovat joustava ja kustannustehokas keino direktiivin mukaisen säästötavoitteen saavuttamisessa. Se mahdollistaa toimien kohdistamisen sinne, missä ne tuottavat parhaan mahdollisen tuloksen kunkin kaupungin tai toimijan omat lähtökohdat huomioiden ja ovat aikataulullisesti järkeviä. Eri alojen energiatehokkuus-

sopimuksilla lasketaan saavutettavan noin puolet energiatehokkuusdirektiivin mukaisesta jaksoa 2014-2020 koskevasta kansallisesta energiansäästötavoitteesta. Kuntien osuus tästä olisi noin 4 %. Suurin osa eli noin 90 % katettaisiin elinkeinoelämän teollisuus- ja palvelualojen sopimuksilla.

Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan, Oulun ja Turun kaupunkien sekä HSY kuntayhtymän ja Motivan energia-asiantuntijat ovat osallistuneet aiesopimuksen valmistelutyöhön yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Sopimuksen pääsisältö on sitoutuminen

- neuvottelemaan vuoden 2015 aikana uudesta 1.1.2017 käynnistyvästä sopimusjärjestelmästä
- tavoittelemaan, voimassa olevan ja uuden vapaaehtoisen sopimusjärjestelmän puitteissa, vuosina 2014-2020 toteutetuilla energiatehokkuustoimilla energiansäästön määrää, joka vastaa kaupungin omasta energiankäytöstä 1 %/vuosi uutta säästöä kumulatiivisesti laskettuna.

Säästötavoite 1 %/vuosi on sama kuin nyt voimassa olevalla sopimuskaudella 2008-2016. Uuden säästötavoitteen kokonaismäärä lasketaan kuitenkin kumulatiivisena. Tämä tarkoittaa sitä, että kunakin vuonna saavutettu uusi säästö lasketaan hyväksi kaikkina tulevina sopimusvuosina. Aiemmin säästöksi laskettiin uusi vuotuinen säästö ainoastaan kerran. Käytännössä kysymys on samasta säästön ta-
sosta.

Helsingin kaupungin kumulatiivinen säästötavoite on 418 GWh/km. Sopimuksen mukaisesti Helsingin säästötavoite on laskettu vuosien 2010-2012 energiankäytön keskiarvosta pois lukien Helsingin Energian ja HKL:n joukkoliikenteen energiankäyttö.

Sopimus on laadittu yhteisenä kuuden suurimman kaupungin ja HSY kuntayhtymän sekä työ- ja elinkeinoministeriön välillä kuitenkin siten, että kumulatiivinen säästötavoite on kaupunkikohtainen. Kukin kaupunki on vastuussa vain omasta säästöstään. Yhteisellä sopimuksella halutaan painottaa yhteistä tahtotilaa, yhteistyötä ja esimerkillisyyttä.

Työ- ja elinkeinoministeriö puolestaan sitoutuu sopimuksessa siihen, että uudesta sopimuksesta neuvoteltaessa se pyrkii varmistamaan, että kaupunkien energiatehokkuustoimien tukeminen jatkuu myös uuden sopimuksen aikana. Ministeriö myös pyrkii myös varmistamaan omat riittävät resurssinsa yhteisiin kehityshankkeisiin.

Muista kaupungeista ja HSY kuntayhtymältä saadun alustavan tiedon mukaan ovat kaikki hyväksymässä aiesopimuksen. Myös elinkeinoelämän teollisuus- ja palvelualojen sopimukset ovat syntymässä.

Sopimusmenettely ja aiesopimusluonnos on esitelty kaupungin energiansäästö-neuvottelukunnalle kokouksessa 16.9.2013. Neuvottelukunnassa on päädytty esittämään aiesopimuksen hyväksymistä ja allekirjoitusta.

HKR-Rakennuttaja on energiansäästöneuvottelukunnan käytännön työn toteuttajana vastannut aikaisempien energiansäästön yhteistoimintasopimusten mukaisista tehtävistä. Uuden vuonna 2017 voimaan tulevan energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi HKR-Rakennuttaja tulee päivittämään Helsingin kau-

pungin energiasäästösuunnitelman siten, että se täyttää uuden sopimuksen mukaiset tavoitteet ja toimenpidesitoumukset sekä tekee sen mukaiset talousarvioesitykset.

PÄÄTÖSESITYS

Energiansäästöneuvottelukunta esittää, että kaupunginhallitus päättäisi hyväksyä ja allekirjoittaa laaditun aiesopimuksen työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Lisäksi energiansäästöneuvottelukunta esittää, että kaupunginhallitus päättäisi

- kehottaa energiansäästöneuvottelukuntaa koordinoimaan, ohjaamaan ja seuraamaan sopimuksen velvoitteiden täyttymistä
- kehottaa HKR-Rakennuttajaa toimimaan sopimukseen liittyvän käytännön työn toteuttajana ja tekemään tarvittavat talousarvioesitykset.

ENERGIANSÄÄSTÖNEUVOTTELUKUNTA

Pekka Sauri

Energiansäästöneuvottelukunnan puheenjohtaja

LIITE

Aiesopimus energiatehokkuussopimuksen jatkamisesta vuosina 2017-2020 ja kumulatiivisen energiansäästön tavoitteesta 2014-2020, pvm 30.9.2013

LISÄTIEDOT

HKR-Rakennuttaja, Ulla Soitinaho, energianhallintapäällikkö, p. 310 38598

HKR-Rakennuttaja, Olavi Tikka, tulosryhmän johtaja, p. 310 38805